

DOE-BOEKJE

GA OP ONTDEKKING EN MAAK

KENNIS MET HET FUNERAIR ERFGOED

IN JE BUURT!

Dit boekje behoort toe aan:

Bezoek aan de begraafplaats van:

Begraafplaatsen

Begraafplaatsen en kerkhoven

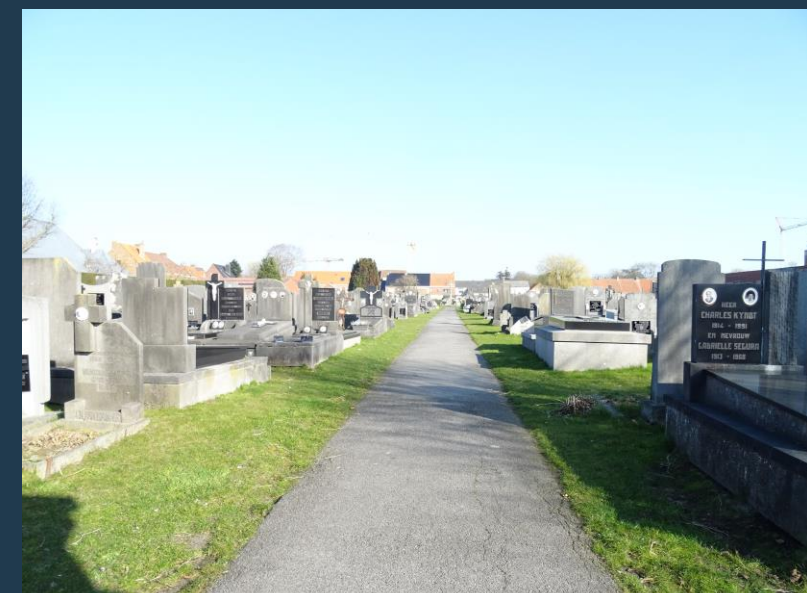
Een **begraafplaats** is de laatste rustplaats van de overledenen, van mensen die gestorven zijn.

Eeuwenlang werden mensen begraven in en rondom de kerk. De rijkste mensen kregen een plaatsje in de kerk, de overige mensen werden rondom de kerk begraven. Die plaats rond de kerk werd ook wel "hof" genoemd, vandaar dat we zo een begraafplaats rond een kerk ook wel een **kerkhof** noemen.

Omdat de kerkhoven overvol geraakten, kwamen er ook andere plaatsen om de doden te begraven. Meestal liggen ze aan de rand van de stad of de gemeente, op een rustig plekje.

Waar bevindt de begraafplaats zich in jouw dorp of stad? Is deze nog rond de kerk gelegen?

.....?

Ga op verkenning

Onderdelen van de begraafplaats

Als iemand sterft, kan deze persoon zowel begraven als gecremeerd worden. Cremeren is het verbranden van een dood lichaam tot er alleen een hoopje as over is. Deze as wordt dan in een urne (een soort vaas) bewaard. De urne zelf kan in een urnenmuur (of columbarium) of onder de grond in een graf geplaatst worden. Men kan er echter ook voor kiezen om de as uit te strooien op een grasvlakte. Een naamplaatje wordt dan op een herdenkingszuil aangebracht.

Hieronder vind je een opsomming van verschillende onderdelen die op een begraafplaats kunnen voorkomen. Welke vind jij terug? Stip aan wat je hier aantreft.

Graven van soldaten

Columbarium

Graven van kloosterlingen

Strooiweide

Gedenkm monument
oorlogsslachtoffers

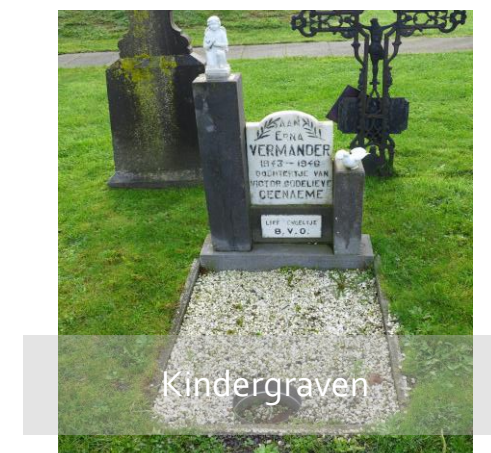
Urnenveld

Calvarie

Uniforme graven

Kindergraven

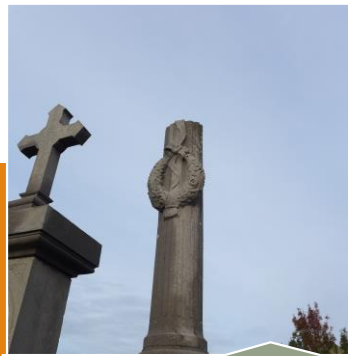
Kerkhofmuur

Soorten grafmonumenten

Een graf kan verschillende vormen aannemen.

Omcirkel hiernaast de vormen van graven die je op de begraafplaats aantreft.

Zuil

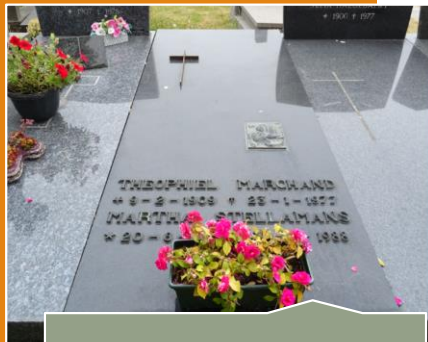
Kruis

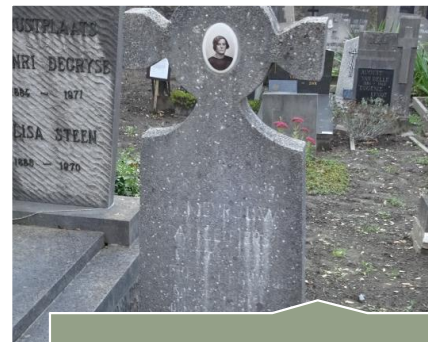
Cippe

Sarcofaag

Vlakke zerk

Stèle

Aedicula

Grafkapel

Graftrommel

Hedendaags graf

Grafplaat in de muur

Baldakijn

Het grafkruis is één van de veel voorkomende vormen. Het kan uit verschillende materialen vervaardigd zijn. Zowel eenvoudige als heel rijkelijk versierde grafkruisen kan je tegenkomen.

Grafschrift

Epitaaf is een ander woord voor grafschrift

Los volgende vragen op

Wie ligt hier begraven?

Hoe zie je dat?

Hoe zie je aan een graf wanneer iemand geboren en wanneer iemand gestorven is?

Grafschrift

Ga op zoek

Welke informatie vind je vaak terug op een grafzerk?

Welke informatie vind je soms bijkomend vermeld?

Niet alleen het grafschrift leert je iets over wie er begraven is. Op sommige graven is ook een foto aangebracht. Veelal zijn dit porseleinfoto's. Kan je er ook eentje vinden?

Zoek het oudste graf van de begraafplaats. Wie ligt hier begraven?

Wanneer is hij/zij gestorven?

Kan je een naamgenootje terugvinden? Zo ja, wie?

Vind je een graf terug waarop een beroep vermeld staat? Zo ja, welk beroep is dit?

Kan je ook een graf terugvinden waarop de naam van de ontwerper of beeldhouwer van het graf vermeld staat? Indien ja, welke ontwerper is het en waar op het grafteken heb je zijn/haar naam gevonden?

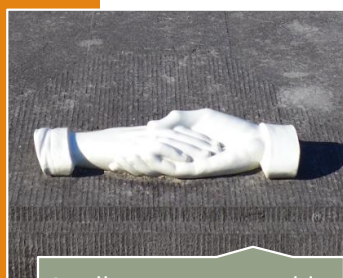
Symboliek

Duif

Engel

In elkaar verstrengelde handen

Klimop

Zandloper

Omgekeerde fakkel

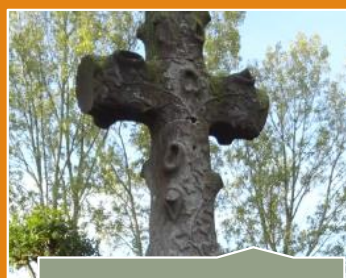
Roos

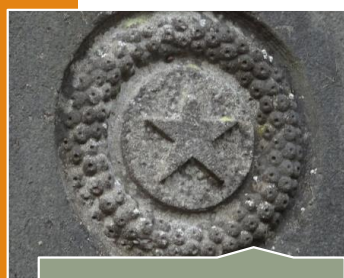
Christus aan het kruis

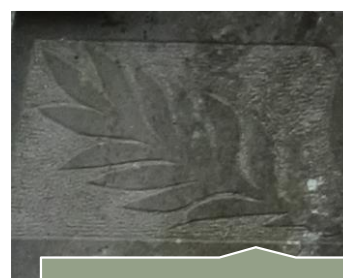
α en Ω

Afgeknotte boom

Ster

Palmtak

Zet de juiste letter bij het juiste symbool

- A.** Indien dit voorwerp naar beneden gericht is, symboliseert dit het uitdovende leven
- B.** Symbool van liefde en verbondenheid tussen man en vrouw
- C.** Symbool van de onsterfelijkheid. Het is een symbool uit de paastijd en verwijst naar triomf
- D.** Symbool van de onverwachte dood, wordt vaak gebruikt bij iemand die te vroeg gestorven is
- E.** Symbool van de kortstondigheid van het leven. Indien er een combinatie is met vleugels, symboliseert dit het vervliegen van het leven en de verrijzenis na de dood
- F.** De eerste en laatste letter van het Griekse alfabet staan symbool voor het begin en einde van alles
- G.** Symbool van de vrede, maar ook van de ziel die zijn krachten verzamelt voor de reis naar de hemel
- H.** Symbool van het lijden van de mens
- I.** Boodschapper van God (bemiddelaar tussen aardse en hemelse). Komt vaak voor op kindergraven
- J.** Symbool van liefde en schoonheid. Verwijst naar de echtelijke liefde en trouw
- K.** Symbool van succes, gezondheid en hoop. De punten verwijzen naar de vijf wonden van Christus
- L.** Deze altijdgroene plant staat symbool voor het eeuwige leven, de onsterfelijkheid en de eeuwige vriendschap

Welke van deze symbolen kon je op de begraafplaats terugvinden? Omcirkel ze

A

B

C

Lettersymbolen

Plaats de juiste letter bij de afbeeldingen

- A.

In het Latijn is dit voluit *Deo Optimo et Maximo*, dit wil zeggen “de allerhoogste God gewijd”
- B.

Alles voor Vlaanderen – Vlaanderen voor Kristus
- C.

Iesus Nazarenus, Rex Iudaeorum: Jezus van Nazareth, koning van de Joden
- D.

Eeuwige vergunning
- E.

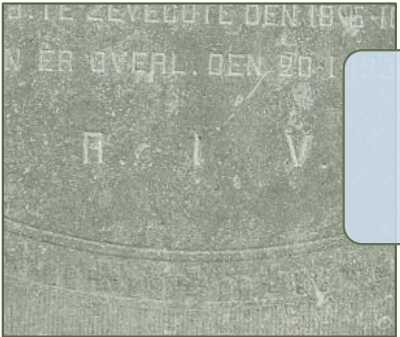
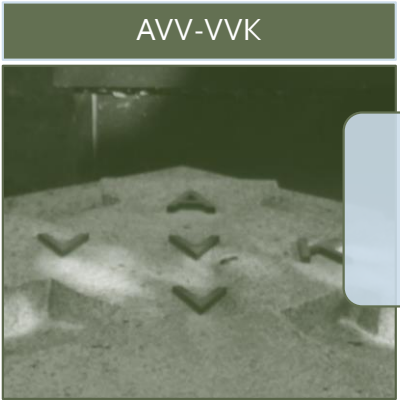
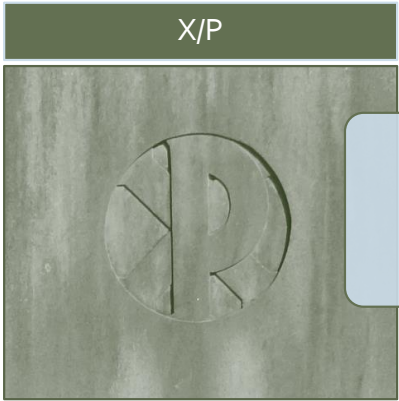
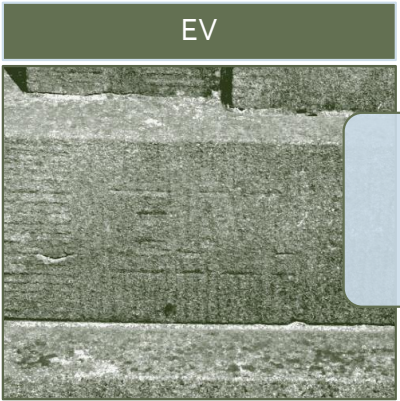
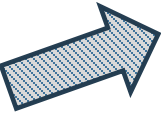
Dit is het Latijnse woord voor vrede en staat symbool voor Christus die vrede op aarde bracht
- F.

Iesus Hominum Salvator wat staat voor Jezus de redder der mensen, of *In Hoc Salis* wat staat voor ‘hierin ligt de zaligheid’
- G.

Requies ca(n)t in Pace. Dat is Latijn voor “Hij/zij rust in vrede”
- H.

Dit symbool staat voor de Griekse letters X (chi) en P (rho). Dit zijn de eerste letters van Christus/Christos de gezalfde
- I.

Rust in Vrede

IHS 	RIP 	RIV
D.O.M. 	INRI 	AVV-VVK
X/P 	PAX 	EV
Creëer hier je eigen lettersymbool. Wat betekent het? 		

Ontwerp zelf

Laat de kunstenaar in je vrij en ontwerp zelf je eigen grafmonument.

Welke vorm wil je je graf geven? Zijn er bepaalde symbolen die je graag zou willen gebruiken? Of zijn er andere versieringen of teksten die je wenst aan te brengen? Misschien zie je het graf wel graag in de nabijheid van een boom, een beekje of op een ander rustig plekje.

Militaire graven

Op sommige begraafplaatsen worden oud-strijders afzonderlijk begraven. Oud-strijders zijn mannen die tijdens een wereldoorlog soldaat waren. Ze worden ook wel oorlogsveteranen genoemd.

Bevindt er zich op de begraafplaats een afzonderlijke sectie voor militaire graven?

Hoe herken je deze graven? In welke oorlog zijn ze gesneuveld?

Dulce et decorum est pro patria mori, schreef Horatius - zacht en eervol is het om voor het vaderland te sterven.

In vele gemeenten werd er tevens een monument voor oorlogsslachtoffers (burgerslachtoffers) opgericht.

Vind je een herdenkingsmonument terug op de begraafplaats? -----

Indien ja, hoeveel namen staan er op vermeld? -----

Indien ja, hoe ziet dit monument er uit? -----

Het is niet fijn om dood te zijn.
Soms maakt me dat een beetje bang.
Het doet geen pijn om dood te zijn,
maar dood zijn duurt zo lang.

Als je dood bent, droom je dan?
En waar droom je dan wel van?

Droom je dat je in je straat
langzaam op een trommel slaat?
Dat iemand je geroepen heeft?
Droom je dat je leeft?

Maar ach, wat maak ik me toch naar,
het duurt bij mij nog honderd jaar
voor ik een keertje dood zal gaan.

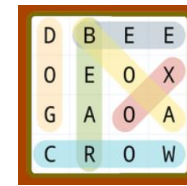
Ik laat vannacht een lampje aan.

Willem Wilmink

Schrijf zelf een gedichtje

Vind je praten over de dood ook zo moeilijk? Of word je verdrietig en stil als je aan iemand denkt die overleden is? Misschien schrijf je wel graag een gedichtje over wat je allemaal voelt.

Woordzoeker

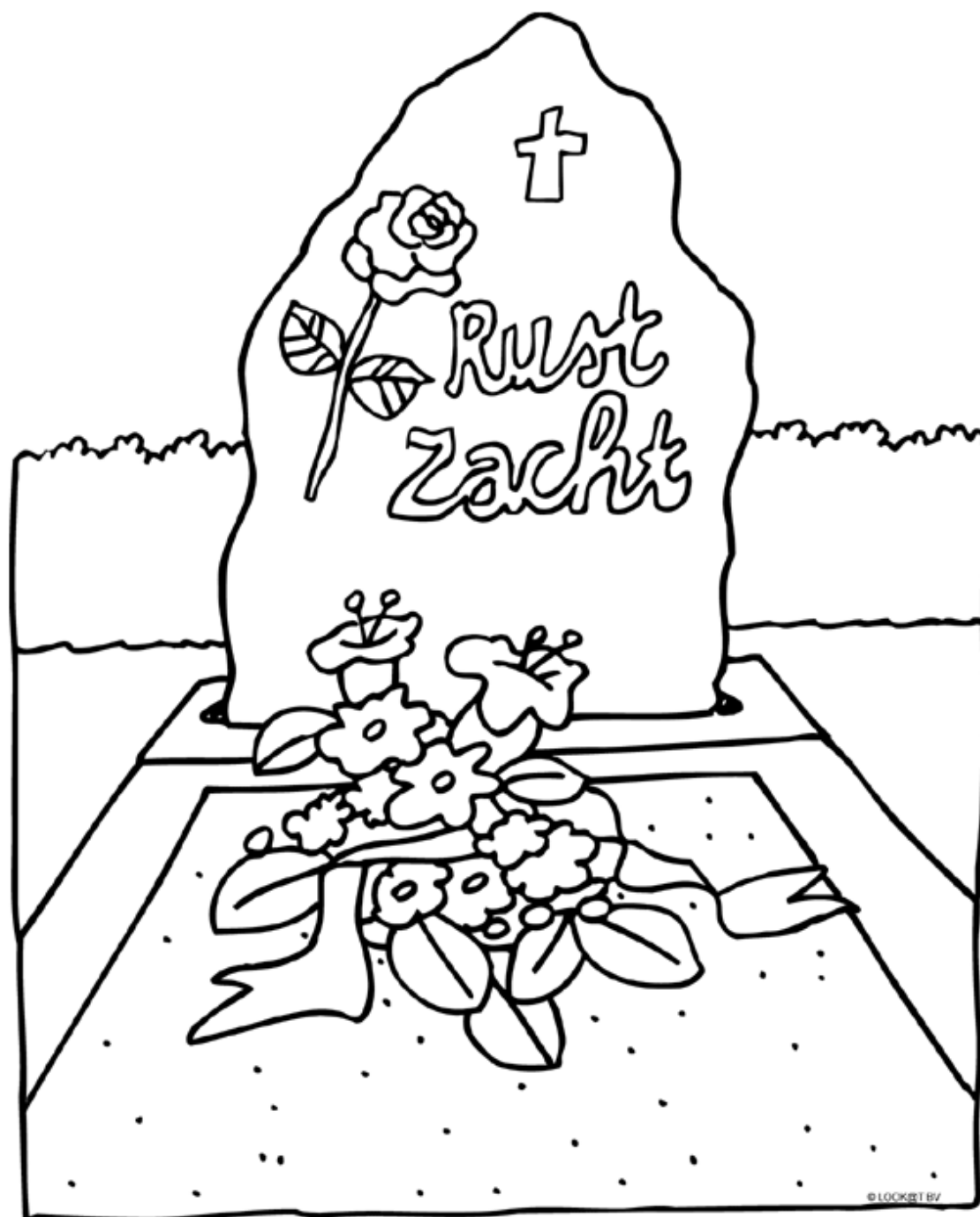
Kun je deze woorden terugvinden in het rooster?

- AFSCHEID
- BIDPRENTJE
- CREMATIE
- GEDENKMONUMENT
- KERKHOF
- OVERLIJDEN
- STROOIWEIDE
- BEGRAFENIS
- CALVARIE
- DOOD
- GRAFZERK
- KIST
- ROUWEN
- URNE
- BEGRAVEN
- COLUMBARIUM
- DOODSBRIEF
- HERINNERING
- KRUIS
- STERVEN
- VERDRIET

T	S	C	S	H	F	N	E	S	A	I	N	L	M	I	W	P
N	T	D	I	B	C	Q	J	K	C	Y	N	O	C	K	Q	I
E	R	O	U	A	O	W	T	Q	L	D	J	T	E	T	T	G
M	O	O	R	R	L	D	N	O	V	Y	F	R	S	E	G	N
U	O	D	K	C	U	G	E	S	B	O	K	D	I	I	U	I
N	I	B	V	R	M	E	R	T	I	H	U	R	D	B	K	R
O	W	E	Q	E	B	T	P	X	O	E	D	H	O	N	E	E
M	E	G	S	M	A	C	D	F	J	R	V	O	O	E	Q	N
K	I	R	I	A	R	A	I	G	E	K	H	A	D	V	T	N
N	D	A	N	T	I	L	B	V	M	R	J	F	S	R	U	I
E	E	V	E	I	U	V	D	D	O	E	O	S	B	E	Q	R
D	N	E	F	E	M	A	D	J	T	Z	D	C	R	T	D	E
E	E	N	A	Y	U	R	B	Q	C	F	P	H	I	S	I	H
G	W	S	R	A	E	I	T	Y	P	A	L	E	E	D	I	G
M	U	C	G	M	N	E	B	X	E	R	S	I	F	T	F	L
F	O	V	E	I	R	J	C	Y	K	G	A	D	Q	I	U	Y
G	R	F	B	T	U	S	O	V	E	R	L	I	J	D	E	N

Kleur jij deze prent in?

POLDERRAND

Dit doe-boekje werd gemaakt door de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst Polderrand, in samenwerking met de cultuurdiensten van Gistel, Ichtegem, Koekelare, Kortemark en Oudenburg.

gistel
IS DICHTBIJ

ICHTEGEM
DRIE X KARAKTER

Koekelare
KENT ZIJN MENSEN

kortemark
op jouw ritme

oudenburg
ALTUJD BELEVING

Vlaanderen
is erfgoed

Agentschap
Onroerend
Erfgoed